

Vlaamse Arbeidsrekening

Methodologische nota

Ruben De Smet

Quinten Vanrespaille

Sarah Vansteenkiste

Contents

1	Inleiding	3
2	Bevolking naar socio-economische positie	3
2.1	Bevolking.....	4
2.2	Werkenden	4
2.2.1	Groepen van loontrekkenden.....	4
2.2.2	Overige groepen van werkenden	6
2.3	Werklozen	6
2.4	De niet-beroepsactieven.....	6
3	Binnenlandse werkgelegenheid	8
3.1	Werkplaats	8
4	Pendel	9
5	Kenmerken	9
5.1	Socio-demografische kenmerken	9
5.1.1	Nationaliteit en herkomst.....	9
5.2	Arbeidsregime	11
5.3	Sectoren	11
5.4	Onderwijsniveau	11
6	Afgeleide indicatoren	12

1 Inleiding

Met onze Vlaamse Arbeidsrekening (VAR) bieden we sinds 2007 zicht op heel wat belangrijke arbeidsmarktindicatoren tot op Belgisch, subregionaal en lokaal niveau, via een raamwerk van verschillende administratieve bronnen. Het is daarmee een uitstekende tool voor het voeren van een gedifferentieerd beleid volgens de specifieke lokale behoeften. Door nieuwe GDPR-regels dienden we vanaf 2024 een nieuwe VAR te ontwikkelen via het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ. Dat stelde ons voor een uitdagend traject, waarin we werkten aan de ontwikkeling van een nieuwe methodologie, het berekenen van nieuwe cijferreeksen en het uitwerken van dit alles in een compleet nieuw dashboard.

Momenteel bieden we ons nieuwe dashboard van de Vlaamse Arbeidsrekening aan met cijfers vanaf 2017 en tot de meest actuele periode 2023 (op basis van databeschikbaarheden bij KSZ). Hierbij is er de mogelijkheid alles visueel te raadplegen op een Belgische kaart, of zelf tabellen samen te stellen. Met daarbij de keuze om cijfers te raadplegen op het niveau van de Belgische gewesten, provincies, referentieregio's of gemeenten. Volgende cijfers zijn vervat in ons dashboard:

- Onze cijfers over de **Belgische bevolking per woonplaats naar socio-economische positie** volgens nationaliteit, herkomst, opleidingsniveau, geslacht, leeftijd en jobkenmerken. We bieden hier zicht op **werkenden (ook loontrekkenden en zelfstandigen), werklozen en niet-beroepsactieven** in aantallen en aandelen. Nieuw is de gedetailleerde info over **de arbeidsreserve**. Denk aan werkende en niet-beroepsactieve arbeidsongeschikten (korter of langer dan 1 jaar), leefloners en ontvangers van financiële hulp, studenten, en pensioentrekkenden.
- Onze pendelcijfers die de brug maken tussen waar mensen wonen en werken. Met enerzijds cijfers over de **uitgaande pendel** (de mate waarin inwoners van een bepaalde woonplaats elders werkzaam zijn) en anderzijds de **inkomende pendel** (de mate waarin een regio inwoners van een andere regio aantrekt om er te komen werken).
- Ten slotte is er ook nog een onderdeel met focus op de **werkplaats**, dit bevat onze cijfers over het aantal **vestigingen** en de bijhorende **jobs**, alsook over de **binnenlandse werkgelegenheid** – opgesplitst naar loontrekkenden en zelfstandigen en helpers.

In dit rapport geven we meer duiding bij onze methodologie en de verschillende groepen die we onderscheiden.

2 Bevolking naar socio-economische positie

De Belgische bevolking (op arbeidsleeftijd) kunnen we verder opdelen volgens hun socio-economische posities. Hierbij maken we in eerste instantie een onderscheid tussen de beroepsbevolking en de niet-beroepsactieven. De beroepsbevolking bestaat uit diegenen die aan het werk zijn, de werkenden, en uit de werklozen, zij die niet aan het werk zijn, maar wel beschikbaar zijn voor een job en actief zoeken. De niet-beroepsactieve bevolking omvat de personen die niet werkend of werkloos zijn. Dit is een heel diverse groep met uiteenlopende statuten.

Bij de raming van de bevolking naar socio-economische positie gaat het telkens om het jaargemiddelde van het betreffende jaar.

We bespreken in de volgende onderdelen onze afbakeningen verder voor de bevolking, en de groepen werkenden, werklozen en niet-beroepsactieven.

2.1 Bevolking

De totale bevolking bestaat uit alle personen tussen 15 en 70 jaar die in België hun hoofdverblijfplaats hebben en geregistreerd zijn in de Rijksregistergegevens van het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van KSZ, of in het Rijksregister. Personen in het wachtregister nemen we niet op bij de bevolkingscijfers. Het gaat telkens om de bevolking bepaald op het einde van het vierde kwartaal van het betreffende jaar.

2.2 Werkenden

De werkenden bestaan uit alle personen die in de referentieperiode betaalde arbeid verricht hebben. Ook diegenen die tijdelijk afwezig waren van het werk - bijvoorbeeld bij ziekte, zwangerschapsverlof, ouderschapsverlof, vakantie, volledige loopbaanonderbreking of tijdskrediet - behoren tot de werkenden.

Binnen de groep van werkenden maken we een onderscheid naar statuut: enerzijds onderscheiden we de **loontrekkenden**, anderzijds de **zelfstandigen en helpers**. De loontrekkenden zijn de werkende personen die werken op grond van een formeel aangegane overeenkomst onder het gezag van een werkgever en ontvangen daarvoor een loon. De zelfstandigen (en helpers) daarentegen zijn de werkende personen die voor eigen rekening werken en een bij de RSVZ geregistreerde activiteit uitvoeren, zonder dat er een ondergeschikt verband is met een werkgever. Indien personen zowel een job als loontrekkende als een job als zelfstandige uitvoeren, worden deze tot de loontrekkenden gerekend, behalve indien men zelfstandige in hoofdberoep is. Zij behoren steeds tot de zelfstandigen.

2.2.1 Groepen van loontrekkenden

De loontrekkenden bestaan voor de overgrote meerderheid uit personen die gekend zijn bij de RSZ. Daarnaast worden echter nog tal van bijkomende groepen van loontrekkenden opgenomen.

Een eerste belangrijke groep daarbij zijn de **studenten** die tewerkgesteld zijn met een schriftelijke overeenkomst voor studenten en die enkel onderworpen zijn aan een solidariteitsbijdrage en op de laatste dag van het kwartaal niet gekend zijn in een ander statuut van werkende. Bij de berekening van het gemiddeld aantal studenten per kwartaal gaan we uit van het totaal aantal daadwerkelijk geregistreerde werkuren studentenarbeid in dat kwartaal. Dit totaal rekenen we vervolgens om naar een equivalent op basis van een standaardmaat, waarbij 500 uren overeenkomen met één volledige tewerkstelling (een volledig gewerkt kwartaal aan een standaard voltijds contract van 38 uur). Een student die bijvoorbeeld 100 uren presteert, telt dan mee als 1/5 van een volledige tewerkstelling.

Een tweede bijkomende groep is deze van de **PWA-werknemers**. Deze personen vallen onder een speciale overeenkomst, waarbij een plaatselijk werkgelegenheidsagentschap/wijkwerk-organisatie optreedt als werkgever en de werknemer opdrachten uitvoert bij gebruikers. Als werkend tellen we enkel de personen die vallen onder de maxi-vrijstelling en niet gekend zijn onder een ander werkende statuut.

De **uitgaande grensarbeiders** vormen een derde bijkomende groep van loontrekkenden. Dit zijn personen met een woonplaats in België en een werkplaats in het buitenland. Volgens het zogenaamde 'werklandprincipe' betaalt een werknemer sociale bijdragen in het land waar hij werkt. Wie dus in een ander EER-land of in Zwitserland werkt en in België woont, betaalt zijn sociale bijdragen in dit andere land. Deze personen zijn, zolang ze deze job niet combineren met een ander statuut van werkende, niet gekend als loontrekkende.

Deze uitgaande grensarbeiders tellen we in de eerste plaats op basis van hun aangifte bij een Belgisch ziekenfonds via een S1-formulier. Dit attest geeft aan dat men recht heeft op gezondheidszorg in een ander land (het woonland) dan waar men sociale bedragen betaalt (het werkland). Deze gegevens zijn beschikbaar bij het Nationaal Intermutualistisch College (NIC) en gelden als primaire bron voor het identificeren van uitgaande grensarbeiders.

Uit eerdere analyses konden we echter vaststellen dat bij het enkelvoudig gebruik van deze bron er een kans bestaat op onderschatting van het daadwerkelijk aantal uitgaande grensarbeiders. Om deze onderschatting aan te pakken, zijn we gaan kijken naar aanvullende bronnen om uitgaande grensarbeiders mee in beeld te brengen. Zo kwamen we terecht bij de Census-gegevens van Statbel. Dit is de enige andere bron die administratieve gegevens van uitgaande grensarbeiders opneemt, die beschikbaar is op voldoende specifiek detailniveau.

Op ons initiatief zijn deze gegevens van de Census opgenomen geworden in het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming bij de Kruispuntbank Sociale Zekerheid en gekoppeld op basis van Rijksregistergegevens. De Census-data over uitgaande grensarbeiders zijn echter enkel beschikbaar voor het einde van het vierde kwartaal van 2020 en ontbreken in de overige kwartalen en jaren van de Vlaamse Arbeidsrekening.

Om deze leemte op te vullen, hebben we een schattingsmodel ontwikkeld met behulp van geavanceerde Machine Learning algoritmes. Dit model identificeert ontbrekende uitgaande grensarbeiders in de NIC-data voor de overige kwartalen en jaren op basis van alle overige socio-demografische kenmerken en socio-economische posities.

Naarmate er meer Census-data beschikbaar zijn, zullen we deze stelselmatig verder opnemen in de Vlaamse Arbeidsrekening, en optimaliseren we het schattingsmodel verder op basis van de beschikbare data. Indien er voor een jaar slechts gedeeltelijke informatie van de socio-economische posities beschikbaar is, maken we gebruik van benchmarking om het gemiddeld aantal uitgaande grensarbeiders te bepalen. Zowel de toekomstige beschikbaarheid en integratie van bijkomende Census-gegevens, als het beschikbaar worden van bijkomende gegevens over de verschillende socio-economische posities in het Datawarehouse, kunnen een (jaarlijkse) bijstelling van het aantal uitgaande grensarbeiders teweegbrengen.

Een vierde bijkomende groep, is deze van **loontrekkenden die bij een internationale instelling werkzaam zijn**. Deze groep van werkenden nemen we op via integratie van data vanuit BISA, die zij baseren op een bevraging bij alle internationale instellingen. Een werknemer valt onder internationale tewerkstelling indien deze: (1) tewerkgesteld is in een vestiging van een internationale werkgever; (2) vrijgesteld is van RSZ-bijdragen (anders zijn ze al opgenomen in de statistieken); (3) voldoet aan de definitie van een 'loontrekkende werknemer' zoals gedefinieerd door de RSZ. Volgende groepen worden niet meegeteld: (a) Europese parlementsleden. Zij wonen meestal niet in België en worden analoog aan de Belgische federale en regionale parlementsleden niet opgenomen. Hetzelfde geldt voor delegaties van de EEAS. (b) Militair personeel bij NATO en SHAPE kan niet geteld worden omdat

hun gegevens beschermd zijn. Ze worden echter ook niet opgenomen in het bevolkingsregister, dus ze vallen niet onder de populatie waarvan we de socio-economische positie in kaart brengen. (c) Stagiairs. We veronderstellen dat de stages bij internationale instellingen in de eerste plaats gaan om het aanbieden van leerervaring. Deze worden bij RSZ evenmin meegeteld, in tegenstelling tot stages waarvan het primaire doel de arbeidsprestatie is. Voor verdere methodologische verduidelijking verwijzen we naar het **methodologisch rapport van BISA**.

Ten slotte is er ook een bijkomende groep van personen met een vorm van tijdelijke verminderde tewerkstelling, namelijk de **personen in volledige loopbaanonderbreking of tijdskrediet**. Personen die gekend zijn in deze stelsels, maar niet onder een ander statuut van werkende gekend zijn, worden eveneens opgenomen onder de loontrekkenden.

2.2.2 Overige groepen van werkenden

Verder hebben we ook nog een groep werkenden die reeds zijn opgenomen onder een van de bovenstaande statuten van werkenden, maar die we op basis van een extra kenmerk (in de gegevens rond arbeidsreserve) ook bijkomend beschrijven. Namelijk de **werkenden** die een uitkering ontvangen wegens **arbeidsongeschiktheid**. Omwille van hun arbeidsongeschiktheid kunnen zij voltijds of deeltijds afwezig zijn van het werk. We onderscheiden werkenden in arbeidsongeschiktheid **minder dan 1 jaar** ('primaire arbeidsongeschiktheid') en werkenden in arbeidsongeschiktheid **meer dan 1 jaar** ('invaliditeit').

2.3 Werklozen

De werklozen bestaan uit alle personen die in de referentieperiode geen werk hadden, maar die wel beschikbaar waren voor een job en actief op zoek waren naar werk. Het betreft hier de niet-werkende werkzoekenden zoals geteld bij de gewestelijke arbeidsbemiddelingsinstanties (VDAB, FOREM en Actiris) en verzameld door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA). Dit omvat de werkzoekende uitkeringsgerechtigden, de werkzoekende jongeren in Beroepsinschakelingsijd, andere verplicht ingeschreven niet-werkende werkzoekenden en de vrij ingeschreven niet-werkende werkzoekenden.

2.4 De niet-beroepsactieven

De niet-beroepsactieve bevolking bestaat uit alle personen die in de referentieperiode niet gewerkt hebben en niet werkloos waren. Met andere woorden: alle personen die niet bij de beroepsbevolking geteld worden.

De niet-beroepsactieven omvatten personen in uiteenlopende statuten. Concreet delen we hen op in de volgende vijf subcategorieën:

- **Niet-beroepsactief en arbeidsongeschikt:** het betreft niet-beroepsactieven die een uitkering of tegemoetkoming ontvangen wegens arbeidsongeschiktheid. Deze groep delen we bovendien verder op naargelang hun duur van arbeidsongeschiktheid, namelijk enerzijds wie **minder dan 1 jaar** arbeidsongeschikt is ('primaire arbeidsongeschiktheid') en wie **meer dan 1 jaar** arbeidsongeschikt is ('invaliditeit').

- **Leefloon en financiële hulp:** omvat de niet-beroepsactieve personen die een leefloon of financiële hulp ontvangen van het OCMW.
- **Pensioentrekkend:** niet-beroepsactieve personen die een pensioenuitkering ontvangen of in terbeschikkingstelling zijn voorafgaand aan het pensioen.
- **Studenten:** leerlingen of studenten op basis van de kinderbijslaggegevens van het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming en het restaandeel van personen die studentenarbeid verrichten (zie onderdeel hierboven over tewerkgestelde studenten).
- **Overige:** alle andere personen die noch werkend, noch werkloos, noch in een van de andere groepen van niet-beroepsactieven kunnen geplaatst worden. Dit is een diverse groep met onder meer huisvrouwen en -mannen, personen die louter leven van rente-inkomsten, personen die niet-aangegeven arbeid verrichten en ook geen uitkering ontvangen, enzovoorts.

3 Binnenlandse werkgelegenheid

De binnenlandse werkgelegenheid omvat alle personen jaar die een job hebben in Vlaanderen/België (of een andere geografische entiteit). Centraal staat hierbij dus de telling van het aantal werkenden volgens **werkplaats**. Dit in tegenstelling tot de werkende bevolking (zie supra) waar we steeds naar de woonplaats kijken.

Het verschil tussen de binnenlandse werkgelegenheid en de werkende bevolking kunnen we verklaren door pendelstromen (zie infra) en het wachtregister. De binnenlandse werkgelegenheid bestaat in onze afbakening uit alle in Vlaanderen/België werkende personen die tijdens de referentieperiode betaalde arbeid verricht hebben in een in Vlaanderen/België gevestigde productie-eenheid. Bij de raming van de binnenlandse werkgelegenheid gaat het om het jaargemiddelde van het betreffende jaar. Dit berekenen we als het gemiddelde van de vier kwartaalgemiddelden. De totale binnenlandse werkgelegenheid omvat het aantal personen tussen 15 en 70 jaar met een loontrekkende job of met een job als zelfstandige of helper.

De loontrekkende binnenlandse werkgelegenheid becijferen we door de volgende componenten op te tellen:

- de personen als loontrekkende gekend bij RSZ
- de personen met een statuut als PWA-werknemer
- de personen die gekend zijn bij RSZ als werkend in België, maar met een woonplaats in het buitenland (cf. inkomende grensarbeid)
- de personen met een job als student gekend (zie supra)
- personen tewerkgesteld bij internationale instellingen die zich in België bevinden (zie supra)

De binnenlandse werkgelegenheid voor zelfstandigen omvat personen met een job als zelfstandige of helper in hoofdberoep en personen met een job als zelfstandige of helper in bijberoep of na pensionering, indien zij geen statuut als loontrekkende hebben.

3.1 Werkplaats

De plaats van de vestiging, die de werkplaats van de werknemer bepaalt, is de gemeente (van de vestigingseenheid) waar de werknemer is tewerkgesteld. Werknemers zonder vaste werkplaats, werknemers werkend bij de klant, gedetacheerde werknemers en thuiswerkers wijzen we toe aan de vestigingseenheid van de eigen onderneming waarvan zij administratief afhangen. Voor studentenarbeid is er geen werkplaats bekend.

Bij de zelfstandigen en helpers bepalen we de werkplaats op basis van gegevens uit de Kruispunt Bank voor Ondernemingen die in het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming zijn opgenomen, of op basis van de woonplaats. Indien de zelfstandige gelinkt kan worden aan slechts één entiteit en dit in de functie van oprichter (code=1 of 10001), bestuurder (code=10002), vaste vertegenwoordiger (code=10003), persoon belast met dagelijks bestuur (code=10004) of zaakvoerder (code=10006), dan gebruiken we de gemeente van deze entiteit als werkplaats. Indien de zelfstandige aan meerdere ondernemingen gelinkt wordt, of een andere functie bekleedt, hanteren we de woonplaats als werkplaats.

4 Pendel

De pendelstromen vormen een afgeleide component van de binnenlandse werkgelegenheid en de bevolking naar socio-economische posities. De **inkomende pendel** is met name bepalend voor de omvang van de binnenlandse werkgelegenheid in een regio en verklaart het verschil tussen de werkende bevolking (supra) (cf. werkenden woonachtig in Vlaanderen/België) en de binnenlandse werkgelegenheid (cf. werkend in Vlaanderen/België). Personen die niet in Vlaanderen/België wonen maar er wel een job uitoefenen, dragen namelijk wel bij tot de economische activiteit in Vlaanderen/België, maar niet tot de Vlaamse/Belgische werkzaamheid (aangezien zij als inkomende pendelaars niet tot de werkende beroepsbevolking behoren). Er zijn tevens gegevens beschikbaar over **uitgaande pendelaars**: zij die wonen in Vlaanderen/België (of elke andere geografische entiteit) maar werken in een ander land, een ander gewest of een andere gemeente.

5 Kenmerken

5.1 Socio-demografische kenmerken

De bevolking delen we verder in op basis socio-demografische kenmerken. In de Vlaamse Arbeidsrekening onderscheiden we als kenmerken **leeftijd, geslacht, woonplaats, nationaliteit en herkomst**. We bepalen deze op basis van gegevens uit het Rijksregister op het einde van elk jaar. Voor leeftijd kijken we naar de exacte leeftijd op het einde van elk kwartaal van datzelfde jaar. Enkel de BISA-data rond internationale tewerkstelling zijn hier een uitzondering op, hier bepalen we de invulling van de kenmerken op basis van de brondata zelf.

5.1.1 Nationaliteit en herkomst

Qua nationaliteit en herkomst onderscheiden we zeven gedetailleerde groepen en vier basisgroepen.

Gedetailleerde groepen:

- België
- Buurlanden (incl. Verenigd Koninkrijk)
- Oost-EU (Polen, Hongarije, Tsjechië, Slowakije, Bulgarije, Roemenië, Letland, Estland, Litouwen)
- Rest EU: overige EU-landen
- Turkije
- Andere Europese landen (buiten Turkije)
- Maghreb-landen

Basisgroepen:

- België
- EU15 (incl. Verenigd Koninkrijk)
- EU28
- Niet-EU

De nationaliteit bepalen we op basis van de huidige nationaliteit van een persoon, zoals deze geregistreerd is in het Rijksregister op het einde van het jaar.

De herkomst van een persoon bepalen we op basis van de gekende nationaliteiten van de persoon en zijn of haar (groot)ouders, volgens een vaste hiërarchische volgorde. Wanneer ten minste twee grootouders een bekende niet-Belgische eerste nationaliteit hebben, gebruiken we voor het bepalen van de herkomst de volgende prioriteitsvolgorde:

1. Eerste nationaliteit van de grootvader aan vaderszijde
2. Eerste nationaliteit van de grootmoeder aan vaderszijde
3. Eerste nationaliteit van de grootvader aan moederszijde
4. Eerste nationaliteit van de grootmoeder aan moederszijde
5. Daarna de eerste nationaliteit van de vader, de moeder, de persoon zelf en de huidige nationaliteit

De eerste in deze reeks die een bekende niet-Belgische nationaliteit heeft, bepaalt de herkomst van de persoon.

Wanneer minder dan twee grootouders een bekende vreemde nationaliteit hebben vervalt stap één tot en met vier, en focussen we ons eerst op de eerste nationaliteit van de vader. Zodra we een bekende niet-Belgische nationaliteit vaststellen, beschouwen we deze als vreemde herkomst. Indien een persoon geen huidige gekende (Belgische) nationaliteit heeft en zijn herkomst tot dan bepaald is als een onbekende vreemde nationaliteit, dan zal dit ook zijn herkomstcategorie zijn.

Aansluitend op de bepaling van de herkomst ontwikkelden we ook een **generatievariabele**. Met deze variabele geven we weer hoeveel generaties er moet worden teruggedaan om een bekende vreemde nationaliteit aan te treffen. De generatievariabele bepalen we als volgt:

- **Eerste generatie:** personen met een niet-Belgische herkomst die zelf een huidige of eerste gekende vreemde nationaliteit hebben.
- **Tweede generatie:** personen met een niet-Belgische herkomst die zelf geen huidige of eerste gekende vreemde nationaliteit hebben, maar bij wie één of beide ouders wel een gekende vreemde nationaliteit bezitten.
- **Derde generatie:** personen met een niet-Belgische herkomst bij wie noch de persoon zelf, noch de ouders een gekende vreemde eerste nationaliteit hebben.

We maken hierbij wel een belangrijke kanttekening. Het Rijksregister bestaat pas sinds 1968 en werd pas in 1983 wettelijk vastgelegd. Hierdoor is het voor sommige personen zo dat de grootouders of de ouders vóór de invoering van het Rijksregister zijn geboren, overleden of het land verlieten. Deze zullen aldus een ontbrekende waarde hebben als eerste nationaliteit. Daaruit volgt dat het pas voor personen geboren sinds 1978 mogelijk is om herkomst op een volledig manier in kaart te brengen tot en met de generatie van de grootouders.

Ook hier vormt de BISA-data rond internationale tewerkstelling een uitzondering. Er zijn immers enkel gegevens opgenomen over de huidige nationaliteit van de personen zelf. Hun herkomst wordt aldus enkel bepaald door hun huidige nationaliteit.

5.2 Arbeidsregime

Het arbeidsregime omvat drie categorieën: de loontrekkenden in een **voltijds regime**, de loontrekkenden in een **deeltijds regime** en de groep **overigen**.

De deeltijdse prestaties betreffen de prestaties van de werknemer die gemiddeld slechts een gedeelte presteert van de arbeidstijd van de referentiepersoon, d.i. de voltijdse werknemer in dezelfde onderneming (of bij gebrek daaraan in dezelfde sector) die dezelfde arbeid uitoefent als de betrokken werknemer.

De groep overigen omvat loontrekkenden met een speciaal arbeidsregime (i.e. seizoensarbeid, interimwerk of werknemer met gelimiteerde prestaties) of loontrekkenden waarvan het prestatietype onbekend is. Seizoensarbeid heeft betrekking op korte arbeidsperiodes, hetzij als gevolg van de seizoensgebonden aard van het werk, hetzij als gevolg van de noodzaak van de onderneming om een beroep te doen op versterking voor bepaalde periodes van het jaar. De interim-arbeid betreft de werknemers die door een erkend uitzendbureau ter beschikking gesteld worden van een gebruiker. De aanduiding 'gelimiteerde prestaties' geldt voor werknemers die verbonden zijn met de werkgever via een contract van korte duur en voor een tewerkstelling die per dag niet de gewoonlijke dagduur bereikt. Het betreffen hier bijvoorbeeld extra's in de horeca of monitoren in de socio-culturele sector, die voor slechts enkele uren worden aangeworven. De specifieke regelingen voor gelegenheidsarbeid in de land- en tuinbouw en in de horeca worden ook onder deze categorie opgenomen. Deze variabele wordt enkel opgenomen voor de loontrekkenden.

5.3 Sectoren

Voor een aantal indicatoren zijn er sectorale gegevens beschikbaar, deze volgen de WSE(42)-sectorindeling. De basis van deze sectorindeling is de NACE-Bel-nomenclatuur die in 2008 werd ingevoerd. De WSE-sectorindelingen met de overeenkomstige NACE-Bel-sectoren zijn terug te vinden **op onze website**.

5.4 Onderwijsniveau

Deze variabele bevat informatie over het hoogst behaalde onderwijsniveau volgens de ISCED 2011 nomenclatuur, op basis van Statbel-data opgenomen in het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming. De data hiervan is afkomstig van informatie verkregen van de Vlaamse Gemeenschap, Federatie Wallonië-Brussel, Duitstalige Gemeenschap, Waals Gewest, diploma's uitgereikt door de Koninklijke Militaire School en andere eerder behaalde diploma's van het hoger onderwijs (KMS), het hoogste onderwijsniveau op basis van de Census 2011, afleidingen op basis van registraties uit de databank van de inschrijvingen, volkstelling 2001, gegevens over werkzoekenden (FOREM, ADG, VDAB & ACTIRIS), gegevens verzameld bij bedrijven over hun werknemers en enquêtegegevens (AES en SILC), eBirth, en de Enquête naar de arbeidskrachten. Door de aard van de bron zijn er, zeker voor personen afkomstig uit het buitenland, ook heel wat onbekende waarden. Een belangrijke bijkomende kanttekening is dat de data uit deze bron momenteel achterloopt, de meest recent beschikbare gegevens zijn op het moment van dit rapport t.e.m. 2021.

Deze gegevens delen we vervolgens op in de volgende groepen:

- **Kortgeschoolden:** personen zonder einddiploma van het secundair onderwijs (ISCED 2011: 0-2)

- **Middengespoolden:** personen met een diploma van het secundair onderwijs van de 3de graad, samen met de personen in het bezit van een diploma postsecundair niet-hoger onderwijs (ISCED 2011: 3-4)
- **Hooggeschoolden:** personen met een diploma hoger onderwijs (inclusief voortgezette universitaire opleiding en een doctoraat met proefschrift) (ISCED 2011: 5-8)
- **Onbekend:** personen voor wie er geen gegevens beschikbaar zijn of voor wie de gegevens niet van toepassing zijn

6 Afgeleide indicatoren

- Werkzaamheidsgraad: het aandeel werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd
- Werkloosheidsgraad: het aandeel werklozen in de beroepsbevolking (dit zijn de werkenden en werklozen)
- Aandeel werklozen: het aandeel werklozen in de bevolking op arbeidsleeftijd
- Niet-beroepsactievengraad: het aandeel niet-beroepsactieven in de bevolking op arbeidsleeftijd
- Aandeel loontrekkenden: het aandeel loontrekkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd
- Aandeel zelfstandigen en helpers: het aandeel zelfstandigen en helpers in de bevolking op arbeidsleeftijd
- Tewerkstellingsaandeel van de sector werkenden/loontrekkenden/zelfstandigen: het aandeel werkenden/loontrekkenden/zelfstandigen dat in een bepaalde sector werkt ten opzichte van het totaal aantal werkenden/loontrekkenden/zelfstandigen
- Inkomende pendelintensiteit: de mate waarin een regio inwoners van buiten de regio aantrekt om er te komen werken
- Uitgaande pendelintensiteit: de mate waarin inwoners van een regio buiten de regio werkzaam zijn